

SÜG-Press

03. aprill 2012

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 338

KOLMAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

K 04.04	KHK sisustamise koosolek 14.00 Direktsiooni koosolek 15.00 Metoodikanõukogu koosolek
R 06.04	SUUR REEDE
L 07.04	Keskkoolide meistrivõistlused väätluses
P 08.04	Keskkoolide meistrivõistlused väätluses
E 09.04	10.45 Klassivanemate koosolekud
T 10.04	11.30 MK vendade Liivide konkurss 16.00 Õpilasesinduse koosolek
K 11.04	14.00 Direktsiooni koosolek 16.00 Võõrkeelte ainekomisjoni koosolek
N 12.04	16.00 Lauamängude turniir
R 13.04	Ül G Teatريفestival
L 14.04	Ül G Teatريفestival MK liikumisrühmade festival
P 15.04	Matemaatikaolümpiaadi lõppvoor

N 12.04	Direktsiooni info
R 13.04	Mia Rand. Kooliterviklik lähenemine käitumisprobleemidele

MILLAL SAAME TÄISKASVANUKS?

See näib olevat pere kohustus koolitada oma last üldhariduskoolis põhikooli lõpetamiseni või probleemide tekkimise korral 18. eluaastani. See näib olevat ka mõistlik, sest alla 18-aastast ei loeta seaduse ees veel iseseisvaks isikuks. See peaks nagu tähendama, et kui laps ei ole võimeline või ei taha õppida, siis peale 18-ndat sünnipäeva ei pea ta enam koolis käima. Kõik oleks nagu õige, aga miks siis vaieldakse kas 17 või 18? Elukestva õppega riigis võiks hoopis arutleda, kas õppimise kohustus peaks lõppema pensioniea saabumisega või pensionile jäämisega.

Õpetajad ju teavad, et probleem ei ole neis, kelle pea väheke halvemini võtab või kes haiguse tõttu peavad teinekord õppeaastat kordama. Probleem on neis, kes ei taha, sest nende kodu on ammu katki läinud ning esialgsest kannatajast on saanud kohustuste ja vastutustundeta isemõtleja, kes teeb, mida parajasti tahab. Temaga ei saagi kuidagi tegelda, sest ta ei tule kohale, ei allu oma vanemale ja ei pea kinni ühestki kokkuleppest. Ka ühiskond (loe: ka kool) on süüdi, sest on olnud väga demokraatlikult ülimalt hoolimatu. Mis üldse on sellise demokraatia mõte, mis võimaldab vabaduse lastel „hukka minna“? Ja kui see on nii, siis pole see ju probleem, vaid demokraatia põhimõte? Küsisin oma kooli õpetajate koosolekul kõigilt, mida nemad arvavad. Kõik olid veendunud, et tänasel päeval on tavakool selliste laste osas võimetu ja koolikohustusliku ea tõstmine ei ole väljapääs, vaid:

- suurendab veelgi õpitud abitust;
  - süvendab veelgi kohusetundetust;
  - võimaldab nakatada oma negatiivse eeskujuga teisi;
  - segab teiste õpilaste õpetamist jne.
- Oleme normaalkool, seepärast ehk nii arvame.

DIREKTSIOON TÄNAB

Liina Truu, Reet Lulla, Elle Tasa, Marju Niit, Liis Ojasaar - õpilaste suurepärase juhendamise eest maakondlikuks inglise keele olümpiaadiks.

Rita Ilves - põhikooli näitemängupäeval saavutatud väga heade tulemuste eest.

Mari Ausmees, Riina Laanes - suurepärase koolinoorte segakoordine konkurss-festivalil esinemise eest

Mari Ausmees, Riina Laanes, Triino Lest, Diana Õun - koolisiseses Laululind 2012 läbiviimise eest.

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

K 04.04	Mia Rand. Bill Rogersi seminarist
N 05.04	Direktsiooni info
E 09.04	Viljar Aro
T 10.04	Marika Pärtel. Väärtused koolis
K 11.04	Merike Kuldsaar. Eurotsooni hetkeseisust

Kõne all olevaid õpilasi on meil põhikooli üle 400-st õpilasest viimastel aastatel juba kahjuks kümnekond (iga aasta suurendab seda arvu). Miks peaks kümnekond ülekasvanut türranniseerima ligi poolt tuhandet? Tavaliselt jäävad nad lootusetult klassi kordama seitsmendas ja teist korda kaheksandas. Kaheaastase vanusevahega ei ole neil aga oma klassivendadega peale ülalt alla vaatamise millestki rääkida.

Muidugi teame, et istuma pole mõtet jätta. Aga kui õpetajate igasugustest pingutustest hoolimata lõpeb aasta ikkagi kümne kahega, mida siis teha? Omal ajal ju lahendasid osad koolid kohustusliku keskhariduse andmise kohustuslike kolmede panekuga - ehk see ongi tänaste probleemide üks tekkepõhjus. Parim võimalus oleks kindlasti keskkonna muutus. Miks mitte anda ametikoolile võimalus avada sellistele poistele töömeheks õpetamise liitklasse, kus tegeldaksegi eelkõige ehitamise, autoremondi ja muu huvitavaga. On olemas ka täiesti korralliku kaadriga erikoole, aga vanema soovi ei ole. Kui vanemad on kogu aeg valesti tegutsenud ja valesti arvanud, siis kas ikka on mõistlik kuni lapse vangimine kuni nende arvamust küsida? Või küsida ka siis?

Viljar Aro, koolijuht

Ps. Vaid veidi muudetud artikkel on avaldatud 2008. aastal (kümnekonna asemel oli siis 0-3...)

ÕIGEKIRJAKONKURSS

Emakeelepäeval autasustati Avvikute majamuuseumis Saaremaa Ühisgümnaasiumi õigekirjakonkursist 2012 osavõtjaid. SÜG-i parima emakeeletundja tiitliga pärjati

7. klassidest Mari Kolk
8. klassidest Monika Mander
9. klassidest Rasmus Arge
10. klassidest Ann Katarina Meri
11. klassidest Leeni Sepp
12. klassidest Karmen Benno

Emakeeleõpetajad tänavad kõiki konkursil osalenuid meie ilusa emakeele austamise eest.

SÜG-i emakeeleõpetajad

INGLISE KEELE OLÜMPIAAD

31. märtsil toimus maakondlik inglise keele olümpiaad 8. – 11. klassidele. Meie kooli õpilased esikolmikus ja üldarvestuses olid järgmised:

8. klass

1. Pirjo Mononen SÜG 8b
2. Jakob Naagel Kärla PK
3. Sander Tamm KG
5. Martin Priske SÜG 8a

9. klass

1. Eva-Maria Veitmaa Leisi KK
2. Morten Mägi Ravn KG
- 3.-5. Hanna Tuus SÜG 9b
Aleksander Dolgi SÜG 9a
Keili Õispuu Kahtla Lasteaed-Põhikool

10. klass

1. Aili Allas KG
2. Riin Nõukas KG
3. Kelly Talvistu 10b
4. Indrek Viires 10c
5. Ann Katarina Meri 10a
6. Henri Sink 10c
7. Robi-Jürgen Algo 10b
10. Siim-Sander Trave 10c

11. klass

1. Sonja Randviir OG
2. Krister Aleks Kasemaa SÜG 11c
3. Pilleriin Arge SÜG 11c
5. Pärlin Luhila SÜG 11c
- 7.-8. Anni Pupart SÜG 11c
- 7.-8. Ats Aim SÜG 11a

Õnnitleme võitjaid!

Liis Ojasaar, inglise keele õpetaja

MAAKONNA PÕHIKOOIIDE NÄITEMÄNGUPÄEV

30. märtsil toimus Orissaares maakonna põhikoolide näitemängupäev, kus meie kooli esindasid Kreputlased mittemuusikaliga "Lumivalgeke". Tuntud muinasjutt esitatakse laulude popurriina. Žürii, esotsas Raadioteatri juhi Toomas Lõhmustega, leidis, et Kreputlased on väärt eripremiat lavalise lusti ja sära eest, **muusikapremiat ja grand prix**'d. Trupp

tunnistati ka **publiku lemmikuks**. Aleksandra Männikule ja Maria Pihlakule anti näitlejapreemiad, Maria-Helena Palijenko tunnistati parimaks nais- ja Henri Paomees parimaks meesnäitlejaks. Samuti tuli truppi parima juhendaja preemia. Aitäh Kreputlastele fantastilise esinemise eest!

Rita Ilves, Kreputlaste juhendaja

VÕIDUKAD KREEDOKAD

Läinud nädalavahetus oli meie kooli taidluse maastikul üks edukamaid läbi õppeaasta. Lisaks Kreputlaste suurepärasele esinemisele Orissaares, esines meie segakoor Kreedo eelmisel reedel lausa 2 korda.

Esimeseks oli nn publikuga peaproov Märjamaa Gümnaasiumis. Hommikul kell 6 bussi vaarunud lauljad leidsid Märjamaalt eest suurepärase akustikaga kontserdisaali, kus esineti koos Kuressaare Gümnaasiumi segakooriga AVE. Kahe koori vahepeal said „sõna“ ka meie Varsakabjad, kes kohalikele Läänemaa neidudele kindlasti kustumata mulje jätsid. Omas mõttes oli mul muidugi Raplasse jõudes suur hirm, sest ega kaks korda ühel päeval ju tavaliselt väga hästi ei lähe... No elame-näeme, oli ikka mõttes.

Teate, nende koorilaulu konkurssidega on nii, et kui sa pole seal enne käinud, siis ikka võib väga ära ehmatada – kui mõelda, et sellele konkursile on kokku sõitnud üle maa, no ma pakun vahemalt 500 lauljat, siis võiks arvata, et kõik istuvad ja kuulavad ja saal on rahvast täis ning inimesed elavad teineteisele kaasa, siis see on täiesti ekslik arusaam. Koorikonkursil on lava, saal, publikuks umbes 15 asjaarmastajat ja koorijuhti ning tähtis žürii, koos nootidega!!! Kogu asi toimub vaikuses – plaksutada saab vaid korra, kui koor on oma laulud esitanud, koorijuht sosistab koorile midagi laulude vahepeal (ma arvan, et kas läks hästi või halvasti, või et kes pärast õõbimist klassiruumi ära koristab) ning siis kumardatakse ja lahkutakse. Mingit melu nagu pole. Aga kui on hea seltkond ja inimesed rõõmsad, siis pole sellest lugu.

Ja läks sel päeval teinegi kord hästi. Kohe päris vahvasti - mõtlesin, aga ei julgenud väga „suuri“ mõtteid mõelda.

Õpilaste õhtuseks peoks oli Rapla Vesiroosi

Gümnaasiumis kokku pandud vahvad etteasted erinevatelt tantsugruppidelt ning ansambliidki vaheldusid. Kõige ekstreemsema emotsiooni jätsid kasadör-rahvantsijad, kes tantsisid nii ennast kui publikut hingetuks.

Ja siis oli hommik ja oli lõpetamine ja kõik, mis nüüd järgnes, oli meeletu...

Meie koor sai tagasi karika, mis peale 1997. aastat siit rändama saadeti (olgu öeldud, et selle konkursi ajalugu algab meie koolist 1995. aastal) ehk siis saavutati suurepärase B-kategooria I koht ja hulgaliselt eriauhindu (neid ei jõua kokkugi lugeda).

Vist läks ikka väga hästi, julgesin siis mõelda ning seda ka välja öelda – PALJU ÕNNE, armsad Kreedokad ning suurimad kumardused Marile ja Riinale! Saaremaa Ühisgümnaasium tunneb teie üle uhkust!

Ja mina ka ☺

Konkursist osavõtt sai teoks tänu Euroopa Liidu Sotsiaalfondile projekti “Saaremaa Teadus- ja Huvikooli loomine” raames.

Triino Lest, huvijuht

TULEMUSED KESKKONNAALASTE UURIMISTÖÖDE KONKURSILT

19. märtsil 2012 toimus Haridus- ja Teadusministeeriumi saalis ülerigiline keskkonnaalaste uurimistööde konverents. Kokku osales sellel konkursil 60 uurimistööd.

Meie koolist saadeti eelnimetatud konkursile kaheksa tööd, neist teise - suulisesse voo - kutsuti viis tööd. Kokku pääses lõppvooru mõlemast vanuseastmest (põhikool ja gümnaasium) 22 tööd, 11 mõlemast.

Põhikooli vanuseastmes saavutatud

tulemused:

1. koht Kaspar Mölder, 9B klass tööga „Kormorani vaenamises“.
  - 4.-5. koht Hanna Tuus, 9B klass tööga „Hundi (Canis lupus) bioloogiast ja murdmisjuhtumitest ning nende kajastamisest Saare maakonnas 2010-2012. aastal“.
  - 6.-11. koht Karl Eik Rebane, 9B klass tööga „Sõrves talvituvate merikotkaste võrdlus kahe viimase aasta põhjal“.
  - 6.-11. koht Miikael Tuus, 6B klass tööga „Kuldnoke (Sturnus vulgaris) bioloogiline ülevaade ja kevadine saabumine Saare maakonda aastatel 2001-2011“.
- Kaspar Mölderi töö valiti Eestit esindama rahvusvahelisele INEPO konkursile Türgis, mis toimub käesoleva aasta maikuu.
- Võrreldes eelmiste aastatega oli põhikooli osas tehtud muudatus. Kui varem oli 5.-9. klassini kaks vanuseastet (5.-7. ja 8.-9.), siis sel aastal piirduti vaid ühe vanuseastmega ja esikümne lõpuosa kohti välja ei selgitatudki.

Gümnaasiumi astmes saavutatud tulemus:

4. koht Gerda Nelis, 10B klass tööga „Leepra Eestis - ajalooost tänapäevani“.
- Kõik osalejad olid väga-väga tublid. Täname juhendajaid - Inge Vahter, Mart Mölder, Sõrve loodusvaatleja Mati Martinson, dr. Marje Nelis ning Hanna Tuus.

Meie õpilased Haridus- ja Teadusministeeriumis: Tagant: Miikael Tuus, Kaspar Mölder, Karl Eik Rebane. Ees: Hanna Tuus ja Gerda Nelis.

Gerda Nelis, 10B

PISIKE RETK TUTVUMAKS KIRJUHAHAGA

Ühel ilusal päeval avanes seitsmel loodushuvilisel huvitav võimalus tutvuda kirjuhahaga. Nimelt korraldasid bioloogiaõpetajad Inge Vahter ja Mart Mölder järjekordse loodusretke. Nagu eelnevalt mainitud, oli pisikesse sõidu eesmärgiks vaadelda huvitavat ning üsna haruldast lindu nagu on kirjuhahk. Kirjuhahk on maailmas otseses hävimisohus olev linnuliik, liigi hävinemist soodustab inimegevus ning naftareostused. Eestis on kirjuhaha näol tegemist suurearvulise talvituajaga. Lääne-Saaremaal on korduvalt nähtud mitmetuhandelisi linnusalku. Meie läksime linde vaatlema Neeme külla, Undva lahe äärde. Olime arvestanud võimalusega, et kirjuhahka näha ei õnnestu. Siiski meil vedas ja nägime kolme lindu. Vähemalt saime seda haruldust oma silmaga näha. Käisime ka Veere sadamas ning Ninase pangal, kus nautisime imekauneid jäälosse ning teisi looduse meisterdatud skulptuure.

Tegu oli igati vahva päevaga!

Meie looduseuurijad Ninase „jäälossis“: Gerda Nelis, Elo Nõmm, Liisa Veliste, Karl Eik Rebane, Jürgen Truu, Laura Lisell Jalakas, Diana Alt.

Gerda Nelis, 10B

KOOLI LAULULIND 2012

Esmaspäeval, 2. aprillil toimus taas meie kooli iga-aastane Laululinnu konkurs. Eelnevalt toimusid igas klassis veel omad, klassisisised konkursid. Ja nii selgusidki klasside paremad, kes kooli aulasse lõppvõistlusele pääsesid. Selle-aastasesse Laululinnu žüriisse kuulusid Malle Veske, Malle Stint ja Marju Niit. Igas

vanuseastmes selgitati välja parimad laululinnud ja eripreemia saajad ja lisaks üleüldine võitja Grand Prix. Samuti selgusid ka Kuressaare Laululinnule saajad.

1. klassid: 1. koht – Maru Varavin (1b)
2. koht – Karmen Ehanurm (1b)
3. koht – Sten Normet Noor (1b)
  2. klassid: 1. koht – Martin Vesberg (2a)
2. koht – Paula Aarnis (2b) – õp. Marika Aarnis
  3. koht – Liisa Tõll (2b)
Eripreemia: Albert Leppik (2a)
  3. klassid: 1. koht – Vootele Mets (3b)
2. koht – Melani Matekainen
3. koht – Paul Antsaar (3a)
Eripreemia: Lennart Avik (3a)
  4. klassid: 1. koht – Feridee Sevostjanov (4b)
2. koht – Katre-Liis Võhma (4a)
3. koht – Alo Benno (4a)
Eripreemia – Marilis Rimmel (4b)
  5. klassid: 1. koht – Laura Lisell Jalakas (5b)
2. koht – Jutta Loviisa Juht (5b)
- Grand prix** sai sellel aastal Iris Kirs (4b)

Kuressaare Laululinnule saavad edasi: **8-10- aastastest:** Maru Varavin, Karmen Ehanurm, Martin Vesberg, Paula Aarnis ja Vootele Mets.

11-13- aastastest: Iris Kirs, Feridee Sevostjanov, Katre-Liis Võhma, Alo Benno.

Laulud olid õpetanud lastele selgeks nende muusikaõpetajad Mari Ausmees (1. ja 4. klassid), Riina Laanes (2. ja 3. klassid), muusikaõpetajad Evelin Kask, Marika Aarnis ja Pilvi Karu. Suureks toeks olid lauljatele ka nende vanemad ja sõbrad. Kõigile suur aitäh! Suured tänud ka õpetaja Tiinu Haaviku väikestele tantsutüdrukutele. Te olite kõik väga tublid! Ürituse õnnestumise eest aitäh ka meie kooli huvijuhtidele Triino Lestale ja Diana Õunale!

Riina Laanes, muusikaõpetaja

NUHKUR NAHISTAB

Siinses rubriigis anname teile lahendada ühe ülesande. Kes esimesena toimetab õige vastuse õpetaja Merle Prii kätte (mitte tema postkasti õpetajate toas!), siis teda ootab pisikene üllatus!

Head lahendamist!

1. Mis on Ukraina pealinn?
  2. Kes on käbikuningas?
  3. Mis maa pealinn on Riia?
  4. Mis nime kandis laev, mis uppus reisir Tallinnast Stockholmi aastal 1994?
- Nelja vastuse esitähedest saad kokku ühe sõna. See ongi oodatavaks vastuseks!

SÜG-Press

SÜG vs KG võrkpallis

28. märtsil toimus Kuressaare Spordikeskuses kahe kooli võidukatumine võrkpallis. Erinevalt varasemast korvpallivõistlusest kutsuti rahvast kaasa elama juba päevasel ajal kooliraadio kaudu. Hoolimata sellest, oli publikut kogunenud tribüünidele tagasihoidlikult, ka püüd oma koolile valgete riietega toetust avaldada oli suhteliselt kesine. Esimesena läksid võistlustulle tüdrukud, kellel tuli mängida vaid 2 geimi, sest mõlemad võidud tulid SÜG-i.

Siis oli poiste kord. Kuigi neid tegid tubli alguse, siis noormeestel nii hästi ei läinud (kõik kolm geimi kaotati). See oli ka mõistetav, sest KG meeskonnas on isegi Eesti meistreid. Aga pole hullu – pärast aastast harjutamist loodame järgmisel aastal põnevamat mängu ning üllatavamaid tulemusi ☺

SÜG-i meeskond mänguhoos

Milvi Marle Prii, 9A

OMALOOMINGU LEIUNURK

Sõnad

Sõnad on ühed tähtsamad asjad maailmas. Tänu nendele saame omavahel suhelda. Kui poleks sõnu, oleks palju raskem ennast väljendada.

Mina pole eriline sõnasepp ja alalõpmata peab minust sõnu lihtsalt välja kangutama. Mida rohkem sõnu tean, seda õnnelikum ja targem ma olen. Mulle meeldib kasutada uusi sõnu ja neid ka muuta. Ilmselt enamus inimesi ei mõista sõnade tähtsust. Aga kindlasti hakkaks mõistma, kui neil oleks mingi päevaliimit. Inimesed hakkaksid pingsalt mõtlema, mida öelda ja mida mitte. Mõnele inimesele tuleks selline liimit kindlasti kasuks. Neile, kes igapäevaselt lihtsalt sõnu pilluvad.

Kuigi ma mõistan sõnade väärtust, unub see lihtsalt vahest ära. Väärtustage sõnu!

Johannes Rooso, 8B

KOOLIELU KUTSUB KONKURSSIDEL OSALEMA

Konkursid õpilastele

Hea õpilane, tule pane oma loomingu- ja originaalsus proovile Tiigrihüppe Sihtasutuse portaali Koolielu konkurssidel „Fotojutustus“ ja „Märka rütme!“ Konkursside tähtaeg on 1. mai, parimatele on välja pandud auhinnad ja kõikide õppeaastal konkurssidel osalenud õpilaste seas loositakse välja iPad.

Konkurss „Fotojutustus“ (4.-12. klassi õpilastele)

<http://koolielu.ee/pg/info/readnews/130785>

Humanitaar- ja sotsiaaalained on hea materjal lugude jutustamiseks. Kahjuks jääb õppetunnis jutustamiseks aega aina vähem ja vähem.

Konkursiga tahame anda õpilastele võimaluse jutustada oma lugusid läbi fotode ja seda

fotojutustuse formaadis. Valitud teemapüstitus peab haakuma emakeele, võõrkeele, kirjanduse, ajaloo, inimeseõpetuse, psühholoogia, ühiskonnaõpetuse või filosoofiaga; rõhuasetuse valib õpilane. Osaleda võib nii individuaalselt kui 2-3-liikmeliste võistkondadena.

Konkursitöö on esitus või videofail vabalt valitud formaadis (võib sisaldada ka audio komponente), mis on publitseeritud veebis. Parimatele töödele on välja pandud auhinnad: väline kõvaketas, kõlarid ja veebikaamera. Konkursi täpsemate tingimustega tutvu SIIN <http://koolielu.ee/pg/info/readnews/130785>. Innukat jutustamist!

"Märka rütme!"

<http://koolielu.ee/pg/info/readnews/131005>

Rütmid on kõikjal meie ümber - osad neist on nähtavad, osad käega katsutavad, osad kõrvaga kuuluvad... Kutsume märkama rütme meie ümber ja neid teistega õpetlikul eesmärgil IKT vahendeid kasutades jagama.

Konkursile oodatakse harivaid kajastusi kõikvõimalikest rütmidest erinevates valdkondades (muusika, kunst, luule, matemaatika, loodus, igapäevane elu jne). Õpilaste konkursile oodatud töö sisaldab IKT vahenditega püütud rütmi või rütme (pilt, heli, video jne), kirjeldab valitud rütme ja on loodud individuaalselt või kuni 4-liikmeliste rühmadena. Tutvu kindlasti konkursi täpsemate tingimustega SIIN <http://koolielu.ee/pg/info/readnews/131005>.

Auhindadeks olema välja pannud elektroonikapoe kinkekaardi 45 euro väärtuses, juhtmeta hiire ja kõrvaklapid ning Tiigrihüppe/Koolielu sümbolikaaga meeneid.

Konkurssidel auhinnalisi kohti võitnud õpilasi oodatakse koos juhendajatega **25. mail 2012. a.** Tallinna pidulikule lõpuüritusele, mille korraldab Tiigrihüppe Sihtasutus.

Kõigi õppeaasta jooksul Koolielu konkurssidel osalenud õpetajate ja õpilaste seas loositakse välja 2 iPadi – üks õpetajate, üks õpilaste hulgas.

SÜG-Press

